

However it's absolutely obvious that the project method cannot exist separately from all other teaching methods. Only in combination with other pedagogical methods and techniques we can achieve high positive results.

ВИКОРИСТАННЯ ІІІ У МОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-ПОЧАТКІВЦІВ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

Опришко Наталя Олексіївна

завідувач кафедри філології та лінгводидактики ХНАДУ,

кандидат філологічних наук, доцент

e-mail: nataopryshko21.11@gmail.com

Rodriguez Robert

Professor of Texas A&M University-Commerce Texas, US

e-mail: Robert.Rodriguez@tamuc.edu

ІІІ, або штучний інтелект (з англ. «AI, artificial intelligence») – «здатність цифрових пристроїв виконувати ті завдання, властиві розумним істотам» [3, с. 592] – не лише черговий здобуток технічного прогресу початку ХХІ століття. Як і будь-яка сучасна розробка, він може і має використовуватися у всіх сферах життя, включаючи освітню. Але використання такого потужного інструменту відкриває перед викладачем не лише певні перспективи, як-то підвищення мотиваційного компонента, зацікавленості здобувачів освіти, а в результаті – й підвищення ефективності навчання. Застосовуючи можливості ІІІ в аудиторії, ми можемо стикатися також із непередбачуваними і раніше невідомими викликами.

Дослідники окреслюють три основні складові, що дали поштовх розвитку штучного інтелекту в 10-20-х роках ХХІ століття. По-перше, це велика кіль-

кість оброблених і підготовлених даних (працювати з якими було проблемно раніше), по-друге, складні алгоритми роботи штучного інтелекту, які саме зараз знаходяться на фінальних етапах розробки, по-третє, потужність і обсяг пам'яті комп'ютерів, достатній нарешті для використання першого та другого. Потенціал використання ШІ в освіті доволі широкий: від удосконалення інклюзивного навчання (обслуговування здобувачів освіти з особливими потребами) до підготовки молоді до життя в світі штучного інтелекту, а отже – формування у студентів релевантних знань, умінь і навичок. Важливим елементом такого «навчання для життя» є розробка алгоритмів штучного інтелекту, які «могли б працювати у моделях людського викладання та навчання»[4], тобто не суперечити традиційній системі освіти, а посилювати й удосконалювати її. Відтак, у сучасній структурі освіти повинні взаємодіяти спілкування з викладачем-людиною, використання новітніх гаджетів і мультимедійних технологій, книжкове навчання, практичні заняття, використання роботів/ботів та засоби віртуальної реальності, з допомогою яких можна моделювати навчальне середовище.

Свої перспективи має і використання ШІ в мовній підготовці іноземних громадян на початковому етапі навчання. Сьогодні, коли ще рано говорити про залучення робототехніки та/чи можливостей VR у звичайних аудиторіях, можемо говорити про два основні аспекти використання ШІ та його можливостей: методичний і власне дидактичний. До першого можна віднести програми та засоби, якими може користуватися викладач під час підготовки лекційного (практичного) матеріалу, його презентації, закріплення та контролю набутих знань, умінь і навичок. Адже саме швидкий та надійний алгоритм ШІ, здатний навчатися на основі наданих даних, може забезпечити «підбір навчального матеріалу, оптимального до відповідної аудиторії, навчальної програми курсу, цікавим і корисним, щодо набутої професії» [1, с.18]. Для такого пошуку можна використовувати як звичайні пошукові системи, так і всім відомий *ChatGPT* від OpenAI чи його аналоги *Bing AI*, *Google Bard*, *Notion.so* тощо від різних

розробників. З іншого боку, такий інструмент, як Google-форми, ефективно забезпечує перевірку здобутих знань без додаткових витрат часу викладача із подальшою автоматичною систематизацією результатів [див.: 5].

Попри всю свою складність і досконалість, ШІ є нічим іншим, як надпотужною системою віднаходження та складення відповідностей, або *pattern-matching* (Р. Лакін), «інтелектуальною лише в певному аспекті» [4], ми можемо використовувати цей потенціал із суто дидактичною (освітньо-навчальною) метою, у тому числі й у мовній підготовці студентів. Наразі вже отримали поширення різноманітні чат-боти, програми на основі штучного інтелекту, створені для покращення навичок комунікації іноземною мовою (наприклад, застосунок *character.ai* та його аналоги). Як зазначає І.Візнюк, «Чат-боти можна вважати багатообіцяючим інструментом, оскільки можуть супроводжувати кожного слухача індивідуально, відповідно за його рівнем і обраним темпом засвоєння матеріалу» [1, с.19]. Поруч із ними давно і успішно використовуються численні мобільні застосунки для вивчення іноземних мов (наприклад, *Duolingo*), які пропонують тренування повного спектру мовленнєвих умінь і навичок (читання, письмо, говоріння, аудіювання, використання мови, у тому числі й української як іноземної). Їх основна перевага у «персоналізованому підході до здобуття знань» [2, с. 80], що сприяє підвищенню продуктивності розумової праці здобувача освіти. Доцільною та ефективною є робота на навчальних платформах, створених на основі алгоритмів ШІ, як, скажімо, *MyEnglishLab* від Pearson's, де є можливість реалізувати основні функції мовної підготовки на підготовчому відділенні: пізнавальну, розвиваючу, тренувальну, діагностичну та комунікативну [див.: 2].

Проте яким би чином і ким із учасників освітньому процесу не використовувався б штучний інтелект, справжнім викликом залишається етичний бік його використання. Його квазі-креативні можливості необмежені, а це може призвести до порушення академічної доброчесності, причому стандартні програми перевірки на плагіат не спрацьовують, якщо йдеться про згенерава-

ний з допомогою ШІ текст. Відтак навчання здобувачів освіти етичних питань, пов'язаних із використанням штучного інтелекту має посідати чільне місце поряд із розумінням природи ШІ та технічними аспектами його застосування. Саме цей спектр питань є актуальним сьогодні як для розробників різних програм і сервісів на основі ШІ, так і освітян усього світу. Лише разом науковці та практики цих двох напрямків зможуть створити ефективне, інклюзивне, мотивуюче навчальне середовище, яке працюватиме за принципами академічної доброчесності.

Список використаних джерел:

1. Візнюк І.М., Буглай Н.М., Куцак Л.В., Поліщук А.С., Киливник В.В. Використання штучного інтелекту в освіті. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Випуск 59. 2021. С. 14-22
2. Зубенко О.В. Штучний інтелект і вивчення іноземної мови. Закарпатські філологічні студії. Випуск 27. Том 2. 2023. С. 80-85
3. Краснопольський В.Е., Пахомова Т.О., Курилова Ю.Р. Навчальний потенціал штучного інтелекту для організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення іноземної мови. Актуальні питання у сучасній науці. № 7(13). 2023. С. 587-599
4. Gresham College. AI and Education: The Reality and the Potential [video lecture]. YouTube. 09 April 2019 [Дата звернення: 11 March 2024]. Режим доступу: [https://www.youtube.com/watch?v=-28gv8W8B0s&ab_channel=Gresham College](https://www.youtube.com/watch?v=-28gv8W8B0s&ab_channel=Gresham+College)
5. Hamilton I. Artificial Intelligence In Education: Teachers' Opinions On AI In The Classroom. Forbes. Dec 5, 2023 [Дата звернення: 15 March 2024]. Режим доступу: <https://www.forbes.com/advisor/education/it-and-tech/artificial-intelligence-in>